

2023.0611 – Zachtmoedigheid als Vrucht van de Geest

Galaten 5:22

[CC Haarlemmermeer, 11 juni 2023]

Alle Schriftreferenties zijn genomen van de Herziene Statenvertaling (HSV), tenzij anders aangegeven

INTRODUCTIE

Sla alsjeblieft je Bijbel open naar Galaten hoofdstuk 5 aangezien we vandaag gaan kijken naar één woord uit dat hoofdstuk, namelijk: zachtmoedigheid als vrucht van de Geest.

Als Paulus dit ene vers over de vrucht van de Geest schrijft dan doet hij dat in de context van een grotere gedachte over vrijheid en liefde waar hij ons toe oproept, en daar gaan we zo ook naar kijken. De meeste van ons zullen waarschijnlijk wel een beeld hebben van wat zachtmoedigheid is, maar het is goed om juist duidelijker te krijgen van Paulus' beeld van zachtmoedigheid is zodat we ons juist daar naar kunnen laten vormen, en het ook echt als vrucht in ons leven z'n werk kan gaan doen, zodat we het niet gaan forceren in onze eigen kracht.

Lees met mij Galaten 5:22-23... “De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Daartegen richt de wet zich niet.”

[Openingsgebed]

“Een goede buur is beter dan een verre vriend”. Zo gaat het gezegde tenminste. Ik weet niet of dit echt zo is. Mijn ervaring is dat ook verre vrienden nog steeds van grote waarde kunnen zijn. Anderzijds, niet elke buur is een goede buur. Dat hoeft wellicht ook niet. Laat mij voorstellen dat wij op zich een prima relatie met onze burens hebben, maar ze hebben duidelijk een andere levensstijl dan ons en maken vaak geluid op manieren en tijdstippen dat niet onze keuze zou zijn. En als zij het niet zelf zijn dan zijn het wel de vrienden en kennissen van de twee tienerjongens die voldoende leven in de brouwerij brengen. Ik zeg dit nu even luchtig, maar dit is ook overduidelijk voor de rest van de buurt, en helaas is ook de politie en zelfs ook de gemeente al meerdere malen betrokken geweest. Het is dus wel serieus. Situaties te over om zachtmoedig te reageren, en dat lukt me vaak maar zeker niet altijd.

Er was bijvoorbeeld een situatie twee zomers geleden, tijdens Corona, dat ik thuis op zolder werkte. Opengeslagen Franse balkondeuren vanwege de warmte; headset op en midden in een belangrijke video vergadering, toen plotseling de boom box op vol volume voor mijn deur op straat aan ging. Het was mijn buurjongen en een paar vrienden. Ik liet het initieel even gaan maar toen zelfs de anderen in de vergadering aan mij vroegen waar dat geluid vandaan kwam, vroeg ik beleefd of de boom box uit kon vanwege mijn vergadering. Zonder weerwoord zette mijn buurjongen 'm netjes uit. Echter de andere twee jongens waren hier niet echt van gediend en begonnen redelijk verbaal te worden richting mij. In plaats van niet te reageren en gewoon weer terug te gaan in de vergadering, reageerde ik, uit irritatie wel, en uiteraard, helaas, niet zachtmoedig.

Ik weet niet hoe u zou reageren in zo'n situatie. Misschien dat sommigen vanuit het natuurlijke karakter soms een bepaalde mate van menselijke zachtmoedigheid kunnen opbrengen, maar ik denk dat vele (zo niet, ieder) van ons te kort schieten om zachtmoedig te zijn op de manier die God van ons verlangt. Het is niet voor niets een vrucht van de Geest.

Ik wil vanochtend twee vragen met jullie proberen te beantwoorden uit het Woord die ons hopelijk hierin kunnen helpen: (1) Wat is zachtmoedigheid? Wat zegt Gods Woord hierover? (2) Hoe is zachtmoedigheid een vrucht van de Geest?

WAT IS ZACHTMOEDIGHEID?

#1 – Een Definitie

Het woord in de grondtekst voor zachtmoedigheid werd in de Griekse cultuur in die tijd op twee manieren gebruikt en geven een mooi beeld denk ik. Het eerste beeld is in de context van een wild dier dat getemd is. Denk hierbij aan een renpaard dat dusdanig afgetraind is dat het precies doet wat de jockey voorschrijft. Het weet wanneer het op volle kracht vooruit moet, en het weet wanneer het moet inhouden. Het is getraind en getemd. Met andere woorden, het is ook kneedbaar geweest om afgetraind en getemd te worden. Het andere beeld waarop de Grieken dit woorden gebruikten was in de context van een zalf dat de koorts en angst uit een wond haalt. Ook een interessant beeld, want dat betekent dat er in dat woord zachtmoedigheid een bepaalde vorm van genezing en verzorging zit, voor iemand anders. Het is dus gericht op de ander.

Als we deze twee beelden samenvoegen, wat kunnen we dan zeggen? Zachtmoedigheid is dus niet zwakte, of zwak zijn. Het is niet als een zacht eitje zonder ruggengraat zijn. Het is ook niet gewoon kalm, of rustig, of bescheiden zijn. Het is meer dan dat. Wat zachtmoedigheid wel is, is beheerste kracht. Het is kalm en rustig zijn als juist de situatie verhit is. Het is een verzachtend effect hebben op anderen als de situatie daar om vraagt. Het is een vredestichter zijn, en snel vergeven. Het is weten wanneer corrigerende woorden te spreken, en ook wanneer juist niet en gewoon stil zijn. Het is iemand die controle is over zijn/haar eigen gemoedstoestand als de omgeving dat niet is. Het is dus een woord wat altijd op iemand anders gericht. Je hebt altijd iemand anders nodig om zachtmoedig tegen te zijn. Je kan niet zachtmoedig zijn in je eentje, want het is iets wat je richting iemand anders doet.

Als je deze uitleg zo hoort en bij jezelf denkt: nou, ik denk eigenlijk best wel dat ik zachtmoedig ben. Realiseer je dan dat het een vrucht is van de Geest. Het is dus iets wat we niet op eigen kracht kunnen doen of van nature zijn. Anders was het wel een vrucht van het vlees geweest.

#2 – Zachtmoedigheid in de Context van het Nieuwe Testament

Maar laten we een laagje dieper gaan. Paulus gebruikt dit woord hier in de context van de vrucht van de Geest, maar hoe wordt dat woord nog meer gebruikt, voornamelijk door Paulus, in de andere brieven? En als we dan naar al die verzen zouden kijken, dan kom ik op drie verschillende contexten waarin dit woord gebruikt, en dat geeft ons wat meer inzicht.

1 – Zachtmoedigheid is voor ons een roeping om na te jagen

De eerste context waarin dit gebruikt wordt is dat zachtmoedigheid voor ons een roeping is om na te jagen. “Zo roep ik, de gevangene in de Heere, u op tot een wandel die de roeping waarmee u geroepen bent, waardig is, in alle nederigheid en zachtmoedigheid, met geduld, door elkaar in liefde te verdragen” (Efeze 4:1-2). We hebben een roeping gekregen van God en God dringt ons aan om een leven te leiden zoals Hij dat wil, en een van die dingen daarin is om zachtmoedig te zijn. In een vergelijkbaar vers in Kol. 3:12 zegt hij dat we ons moeten bekleden met zachtmoedigheid.

Een ander vers is 1 Timotheüs 6:11 waar Paulus zegt, “U echter, o mens die God toebehoort, ontvlucht deze dingen. Jaag daartegen gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid na.” Het is dus niet alleen onze roeping om iets met die zachtmoedigheid te gaan doen, maar het is ook iets wat we na moeten jagen. En dat woord najagen is hetzelfde woord voor vervolgen (wat iets beter de intensiteit ervan weergeeft). En Paulus spreekt hier ook nog eens in de gebiedende wijs, dus dit is echt iets wat we moeten doen.

Zachtmoedigheid vergt dus een actieve houding van ons. Om in onze roeping te wandelen moeten, zegt Paulus, zachtmoedigheid najagen met alles wat in ons zit.

2 – Zachtmoedigheid is inzetbaar richting mede-gelovigen

De tweede context waarin het gebruikt wordt is dat zachtmoedigheid inzetbaar is richting mede-gelovigen. Galaten 6:1 zegt dit: “*Broeders, ook als iemand onverhoeds tot enige overtreding komt, moet u die geestelijk bent, zo iemand weer terechtbrengen, in een geest van zachtmoedigheid. Houd intussen uzelf in het oog, opdat ook u niet in verzoeking komt.*” Als iemand onverwachts of onverhoopt in zonde is gevallen door zwakte van het vlees, dan is het aan de volwassen gelovigen (zij die wandelen in de Geest en zich laten leiden door de Geest) om deze persoon weer op de been te helpen en te herstellen. En dit woord ‘terechtbrengen’ is een medische term voor het rechtzetten van een gebroken bot. (Herinner je nog het tweede beeld van zachtmoedigheid? Het is als een zalf die geneest. Met andere woorden, dit moet met zorg gebeuren, in een geest van zachtmoedigheid. Het is zorg richting anderen. En tegelijkertijd in het volle bewustzijn van eigen zwakheden en neiging tot zonde.

Een ander vers is 1 Korinthe 4:21 waar Paulus zegt, “*Wat wilt u? Moet ik met de roede naar u toe komen, of in liefde en in een geest van zachtmoedigheid?*” De gemeente in Korinthe was zeer kleurrijk. Dit wordt onder andere duidelijk als je verder zou lezen in hoofdstuk vijf en zes. Er was hier duidelijk wat spanning aanwezig (ze dachten dat Paulus zelf niet durfde te komen om tucht uit te delen). En Paulus zegt hier, hoe wil je dat ik naar je toe kom? Wat wil je dat ik je corrigeer? Wil je dat met de staf van de herder kom? Of moet ik met liefde komen en in zachtmoedigheid? Uiteraard hoopt, en spoort Paulus aan, op het laatste.

Zachtmoedigheid is dus nodig om met zorg en liefde hen te herstellen en te corrigeren die het nodig hebben, zonder daarbij onszelf boven de ander te stellen, en zonder daarbij zwaarder of lichter te reageren dan nodig is. Zachtmoedigheid is gebalanceerd en gedisciplineerd en vol liefde.

3 – Zachtmoedigheid is inzetbaar richting ongelovigen

De laatste context waarin het gebruikt wordt is dat zachtmoedigheid inzetbaar is richting ongelovigen. Titus 3:1-2 zegt dit: “*Herinner hen eraan dat zij de overheden en machten onderdanig behoren te zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn en dat zij tot elk goed werk bereid zijn, dat zij niemand belasteren, niet strijdlustig zijn maar welwillend, en alle zachtmoedigheid bewijzen aan alle mensen.*” Titus, de leider van de gemeente op Kreta, geeft uitleg hoe de gemeente zich dient te gedragen in heidens wereld. Hij zegt in vers 1 dat in de richting van overheidsinstanties, we onderdanig moeten zijn in onze houding, gehoorzaam in onze acties, en tot elk goed werk bereid moeten zijn. Dit zegt dus dat we een actieve en positieve betrokkenheid moeten hebben in onze maatschappij. Met andere woorden, zout en licht zijn. Maar in vers 2 verbreedt Titus de scope naar alle mensen, en eindigt hij te zeggen dat we alle zachtmoedigheid aan alle mensen moeten bewijzen. Bedenk wie de overheidsinstanties en “alle” mensen zijn in jouw dagelijks leven. Met wie ben je in contact, thuis, op werk, in het openbaar vervoer, bij de slager, onderweg met de auto? Hoe bewust zijn we bezig onze zachtmoedigheid te bewijzen, ten toon te stellen, aan alle mensen?

Het laatste voorbeeld komt niet van Paulus maar van Petrus. In 1 Petrus 3:15 zegt Petrus, “*maar heilig God, de Heere, in uw hart; en wees altijd bereid tot verantwoording aan ieder die u rekenschap vraagt van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en ontzag.*” Petrus zegt ons altijd bereid te zijn om uitleg te geven over ons geloof, en dat kan in elke situatie het geval zijn. Als we dan gevraagd worden dan komen we zeker in aanraking met denkbeelden, geloofssystemen, filosofieën, die anders of tegengesteld zijn aan die van ons. Hoe gaan we daarmee om? De verleiding is, misschien vanuit puur enthousiasme of juist angst, om vanuit het vlees te reageren. Er zit vaak maar een dun lijntje tussen je eigen positie te verdedigen en de andere positie aan te vallen. Kunst is dus om in zachtmoedigheid en ontzag te reageren. Op de juiste momenten de teugels aan te trekken of juist te laten vieren (om weer even terug te grijpen naar het beeld van een getemd dier).

Zachtmoedigheid is dus nodig om door ons heen Jezus te laten zien aan hen die Hem niet kennen, door de manier waarop we handelen, uitleg geven voor onze hoop, of hoe we onszelf opstellen in alledaagse omstandigheden.

Een Conclusie

Drie contexten, zes verzen. Dus, wat is zachtmoedigheid in de context van het Nieuwe Testament? Wat mij opvalt is dat de context altijd de wedergeboren christen is; de geestelijke mens; de nieuwe mens. Het zijn de gevangenen van de Heer die de roeping ontvangen hebben¹. Het zijn de uitverkorenen van God². Het is de mens die God toebehoort³. Het is u die geestelijk bent⁴. Het zijn zij die zalig gemaakt zijn⁵. Het zijn zij die de Heere God heiligen in hun hart⁶. De context waarin gesproken wordt over zachtmoedigheid is altijd de context van de wedergeboren christen. We mogen dus concluderen dat zachtmoedig zijn iets is wat we alleen kunnen zijn als we in Christus zijn. Niet vanuit ons zelf. Niet vanuit de natuurlijke mens. Het is een vrucht van de Geest voor hen die zich laten leiden door de Geest. Het is de Geest die ons moet kneden, trainen, en temmen zodat we weten hoe we gepast en evenwichtig kunnen reageren in elke situatie. Het is de Geest die ons helpt te wandelen in de roeping waarmee we geroepen zijn. Het is de Geest die ons helpt zachtmoedigheid na te jagen en vast te grijpen. Het is de Geest die ons stuurt in het wanneer en hoe zachtmoedig te zijn richting zowel onze broeders en zusters alswel richting de ongelovige wereld. Zachtmoedigheid is iets wat God in ons doet en door ons doet.

HOE IS ZACHTMOEDIGHEID EEN VRUCHT VAN DE GEEST?

En dat leidt ons dan tot de tweede vraag: hoe is zachtmoedigheid een vrucht van de Geest? En nu komen we eindelijk bij Galaten hoofdstuk 5 uit, want het is de context van dit hoofdstuk 5, en waarom Paulus hier over de vrucht van de Geest praat, waardoor we kunnen begrijpen hoe zachtmoedigheid een vrucht van de Geest is. Maak je geen zorgen, we gaan zeker niet door het hele hoofdstuk heen, maar ik wil er wel een aantal dingen uitlichten die ons kunnen helpen hier.

#1 – Context van Galaten 5

Paulus begint met een conclusie van de voorgaande vier hoofdstukken en hij zegt in vers 1 dat voor vrijheid Jezus ons heeft vrijgemaakt. Dat is de conclusie. En Paulus vervolgt dan door in vers 6 te beschrijven wat die vrijheid teweegbrengt, en hij zegt dat het enige wat telt, het enige wat van belang is, is geloof dat werkzaam is door de liefde. En in vers 13 en 14 zegt hij dan om elkaar te dienen door de liefde, want alles, de gehele wet van Christus, kan simpelweg worden samengevat in één woord: liefde (je naaste liefhebben). Vrijheid. Geloof. Liefde. Dit zijn de drie kernwoorden.

En dan vanaf vers 16 gaat Paulus uitleggen wat hij bedoelt. En hij zegt, “*Maar ik zeg: Wandel door de Geest en u zult zeker de begeerte van het vlees niet volbrengen. Want het vlees begeert tegen de Geest in, en de Geest tegen het vlees in; en die staan tegenover elkaar, zodat u niet doet wat u zou willen. Als u echter door de Geest geleid wordt, bent u niet onder de wet.*” (Gal. 5:16-18)

¹ Efe. 4:1-2

² Kol. 3:12

³ 1 Tim. 6:11

⁴ Gal. 6:1

⁵ Tit. 3:5

⁶ 1 Pet. 3:15

Dat is de uitleg van Paulus. Maar misschien vergt zijn uitleg wat uitleg. Paulus zegt in vers 18 dat als we ons laten leiden door de Geest, dan staan we niet onder de wet van Christus, omdat we dan namelijk de wet van Christus vervullen. Als we ons namelijk laten leiden door de Geest, dan zullen we onze naaste liefhebben als onszelf, wat de vervulling van de wet van Christus is. Dat zegt Paulus namelijk in vers 14: “Want de hele wet wordt in één woord vervuld, namelijk hierin: U zult uw naaste liefhebben als uzelf.” Zie je hoe deze twee verzen elkaar aanvullen en een cirkel vormen?

Als we ons laten leiden door de Geest, dan vervullen we de wet van Christus, omdat we geleid door de Geest onze naaste liefhebben als onszelf. Vandaar dat Paulus in vers 6 al zei dat het enige wat van belang is, is geloof dat werkzaam is door de liefde (want dit geloof vervult de wet). En vandaar dat Paulus direct na de vrucht van de Geest in vers 22 in vers 23 zegt, “Daartegen richt de wet zich niet.” Omdat de vrucht van de Geest een vervulling is van de wet. Dit is de vrijheid waarvoor Christus ons heeft vrijgemaakt (wat Paulus in vers 1 concludeerde). In Christus zijn we in de Geest compleet vrij om onze naaste lief te hebben. Zegt Paulus niet elders, “Waar de Geest van de Heere is, daar is vrijheid.” (2 Kor. 3:17)? Door Christus zijn we in de Geest compleet vrij om onze naaste lief te hebben, omdat we in Christus alles hebben ontvangen wat we nodig hebben en zo ons compleet op de ander kunnen richten.

Liefde (naastenliefde) is dus de vrucht van de Geest. Enkelvoud. De vrucht van de Geest is liefde. Het is één vrucht. Zie het als een cluster druiven. Zie het als licht dat alle kleuren van de regenboog bevat. Het is één cluster. Het is één licht. Het is één vrucht. Ik denk niet dat we die woorden los van elkaar kunnen zien. Je kan namelijk niet zeggen ik ben zachtmoedig, maar ik ben niet vriendelijk of heb geen zelfbeheersing. Je kan niet zeggen ik ben blij, maar heb geen vrede. Je kan niet zeggen ik ben goed, maar ben niet trouw. Je kan niet zeggen ik heb liefde, maar geen geduld. Het kan gewoon niet. Het is één vrucht. Dat is wat God in ons wil bewerkstelligen. De vrucht van de Geest is liefde. En zachtmoedigheid, net als al die andere acht, is slechts een uiting van liefde, en in die zin dus een vrucht van de Geest.

De vrucht van de Geest wordt dus bewerkstelligt door de Geest; niet door werken (zoals, in contrast, de werken van het vlees). De vrucht van de Geest wordt niet geproduceerd door werken, maar door verbonden te blijven in Hem. Zegt Jezus niet in Johannes 15:4-5, “Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, als zij niet in de wijnstok blijft, zo ook u niet, als u niet in Mij blijft. [...] Wie in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u niets doen.” Als we dus zachtmoedig proberen te zijn op eigen houtje, uit eigen kracht, dan lukt dit niet. We kunnen geen levende vrucht dragen zonder de Geest, zonder in Jezus te verblijven. Paulus zegt in Romeinen 6:21 dat elke vrucht uit eigen kracht uitloopt op de dood. Geen levende vrucht zonder de Geest. En ja, je kan naar de definitie van zachtmoedigheid kijken en denken dat je het misschien wel een beetje bent. Maar ik denk niet dat dit het punt is. Het punt is denk ik: is je zachtmoedigheid een vrucht van de Geest? Is het levende vrucht en brengt het dus ook leven in het leven van anderen?

#2 – Jezus als Voorbeeld

Wat we dus nodig hebben is Jezus. De vrijheid die we alleen in Jezus kunnen vinden leidt dus tot de vrucht van de Geest, en dus tot zachtmoedigheid. Het is Zijn dood aan het kruis die er voor zorgt dat we vrij zijn. Dat we vrij zijn van de macht van de zonde over ons leven. Dat we vrij zijn om de wet van Christus te vervullen. Dat we vrij zijn om onze naasten lief te hebben. Het is Zijn wederopstanding die er voor zorgt dat we nu in de Geest kunnen leven. Dat we kunnen wandelen in de Geest. Ons kunnen laten leiden door de Geest, en zo vrucht kunnen dragen, en zo onze naaste lief te kunnen hebben zoals de Geest ons leidt. En dus kijken we naar Jezus. En dus rusten we ons op het voltooide werk van Jezus aan het kruis, want alleen dan is er hoop om echt zachtmoedig te zijn. Dus, heb je Jezus? Kijk je naar Jezus? Richt je je op Jezus?

En als we dan onze ogen richten op Jezus, wat zien we dan? Of beter gezegd, wie zien we dan? Zien we in Jezus dan ook die vrucht van zachtmoedigheid terug? In hoeverre kan Jezus voor ons als voorbeeld dienen? Jesaja profeteerde al dat Jezus zachtmoedig zou zijn. We lezen in Jesaja 40:10-11 (NBV), “*Zie hier God, de HEER! Hij komt met kracht, zijn arm zal heersen. Zijn loon heeft hij bij zich, zijn beloning gaat voor hem uit. Als een herder weidt hij zijn kudde: zijn arm brengt de lammeren bijeen, hij koestert ze, en zorgzaam leidt hij de oaien.*” God komt met kracht. God komt als herder. Twee aspecten van zachtmoedigheid. Beheerste kracht. Tegen wie laat je kracht zien en tegen wie laat je zorgzaamheid zien?

En we zien dit dan ook in actie als we kijken naar Jezus. De profetie komt uit. We zien dit bijvoorbeeld in Mattheus 21:12-13, tegen het einde van Zijn bediening als Hij de tempel in Jeruzalem binnenloopt om alle mensen weg te jagen die daar kochten en verkochten, en Hij gooit de tafels en de stoelen om van de geldwisselaars en de duivenverkopers. En Hij zegt, “*Er is geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden; maar u hebt er een rovershol van gemaakt.*” (Mat. 21:13). Hij komt met kracht! Maar dan in het volgende vers, vers 14, staat er, “*En er kwamen blinden en kreupelen bij Hem in de tempel en Hij genas hen.*” Hij komt als een herder! En er zijn meer voorbeelden waarin Jezus Zijn zachtmoedigheid laat zien. Denk aan de overspelige vrouw in Johannes 8. De menigte is woedend en klaar om haar te stenigen. Jezus is rustig, komt de situatie binnen, bukte zich, schrijft wat in de aarde, zegt, “*wie zonder zonde is werpt de eerste steen*”, bukt zich opnieuw en schrijft wat in de aarde. Dat is zachtmoedigheid. Autoriteit zowel als tederheid. De verhitte situatie ontkrachten. Of denk aan de Samaritaanse vrouw bij de waterput. Hij benoemt wel dat ze al een aantal echtgenoten versleten heeft, maar de manier waarop Hij dit doet is met zachtmoedigheid.

En Jezus zegt van Zichzelf ook dat Hij zachtmoedig is. Hij zegt in Mattheus 11:29-30, “*Neem Mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel; want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.*” Hij wilt dat we weten dat Hij zachtmoedig is. Hij wilt dat we ervaren dat Hij zachtmoedig is. Hoe doet Hij dat? Hoe wilt Hij dat wij dat doen? Door Zijn juk op ons te nemen, en dus ons juk van zonde af te werpen. Zijn juk is namelijk zacht en licht. Waarom? Omdat Zijn juk vrijheid geeft in de Geest. Om onze naaste lief te hebben. Om vrucht te dragen.

ZACHTMOEDIGHEID IN DE PRAKTIJK

We hebben gekeken naar wat zachtmoedigheid is, en hoe het Nieuwe Testament over zachtmoedigheid praat. We hebben gekeken naar hoe zachtmoedigheid een vrucht van de Geest is, en hoe Jezus wil dat we omgaan met die zachtmoedigheid. Maar wat doen we hier nu mee? Hoe moeten we nu praktisch met dit woord omgaan? Wat betekent dit nu voor ons dagelijks leven? Ik was daar over aan het nadenken en kwam voor mijzelf uit op twee vragen die mij praktisch helpen om hier wat handvaten aan te geven.

#1 – Hoe Worden We Op De Proef Gesteld in Onze Zachtmoedigheid?

De eerste vraag is: hoe worden we op de proef gesteld in onze zachtmoedigheid? Waar krijgen we de kans om zachtmoedig te zijn, maar hebben we moeite om het zijn. Dat we strijd ervaren tussen de oude en de nieuwe mens. Dat je denkt, ik wil wel zachtmoedig zijn, maar het lukt me niet.

1 – Mensen die het niet met ons eens zijn

Misschien is dit in situaties met mensen die het niet met je eens zijn. Ervaar je dat wel eens? Misschien een collega of vriend of familielid of echtgenoot? Wat ik dan merk is dat het vaak leidt tot defensief gedrag. Je gaat jezelf verdedigen omdat je je gelijk wilt halen. Of als je niet je gelijk wilt halen wil je er in ieder geval zeker van zijn dat de ander jouw standpunt bevestigt. Of, we worden juist heel stil. Dat je denkt, joh, laat maar; zoek het lekker uit. Ik trek het (nu) niet om er tegen in te gaan, of als ik er tegen inga wordt het alleen maar nog erger. Maar ik denk juist dat zachtmoedig zijn in dit geval er anders uit kan zien. De zachtmoedige persoon zegt juist: het maakt mij niet uit of ik gelijk heb of dat jij gelijk hebt, maar kunnen we samen tot de waarheid komen, wie deze ook aandraagt. Spreuken 15:1 zegt, “*Een zacht antwoord keert woede af...*” Zachtmoedigen kiezen de juiste reactie in zo'n situatie dat er onenigheid is. Als nodig krachtig, maar uitgedacht, en met de juiste tederheid.

2 – Mensen die ons corrigeren/adviseren/bekritisieren

Een andere situatie waar we op de proef worden gesteld in onze zachtmoedigheid kan zijn met mensen die ons willen corrigeren, of adviseren, of bekritisieren. Ook dit leidt vaak tot defensief gedrag. We willen onszelf dan vaak rechtvaardigen. En we gaan vaak niet meer reageren op wat die persoon zegt, maar hoe die persoon iets zegt. Klassiek gedrag waarin we de rollen proberen om te keren. We willen niet dat het over ons gaat, dus we zoeken naar een manier om het zo snel mogelijk over de ander te laten gaan. We willen niet gecorrigeerd of bekritiseerd worden op iets wat we fout doen, dus gaan we zo snel mogelijk de andere persoon corrigeren of bekritisieren op hoe de correctie gebracht wordt. Maar ik denk dat de zachtmoedige persoon juist ontvankelijk en dankbaar is. Zachtmoedigheid is beheerste kracht, dus dit betekent dat we die kracht niet altijd te hoeven laten zien. We kunnen de teugels aantrekken en niet reageren, maar slechts ontvangen. Als we niet zachtmoedig zijn in dit soort situaties kan dit een negatief effect hebben op onze relatie met die persoon, maar ook op onze groei als christen omdat we niet willen luisteren. Spreuken 12:1 zegt, *“Wie vermaning liefheeft, heeft kennis lief, maar wie bestraffing haat, is onverstandig.”* Dit geldt trouwens ook de andere kant op, als jij degene bent die een ander corrigeert. Hier mogen we ook zachtmoedig zijn en gebalanceerd zijn in onze kracht en onze tederheid.

3 – Mensen die ons teleurstellen

Een andere situatie waar we op de proef worden gesteld in onze zachtmoedigheid kan zijn met mensen die ons teleurstellen. Dit kan natuurlijk uit alle hoeken komen; je echtgenoot, een kind, een vriend, een collega, een mede broeder of zuster. En dit kan zijn omdat we te hoge verwachtingen hebben van die persoon of situatie, of vinden dat die persoon niet de juiste keuzes maakt, of ons misschien zelfs in de steek laat. En onze natuurlijke reactie kan dan vaak zijn dat we die teleurstelling duidelijk laten merken aan die persoon. Of door dit in niet onduidelijke woorden bekend maken, of door ons te onttrekken omdat we gekwetst zijn. Maar in zachtmoedigheid mogen we het juiste moment, de juiste toon, en de juiste woorden vinden om te reageren en onze teleurstelling over te brengen, terwijl we in controle blijven over onze gemoedstoestand.

Er zijn ongetwijfeld nog vele andere manieren waarop onze zachtmoedigheid dagelijks op de proef gesteld worden. En de uitdaging is dus om geleid door de Geest te reageren, met gepaste en beheerste kracht. We mogen leren om die momenten beter te leren herkennen zodat we Hem ook mogen vragen om ons te helpen en leiden in die situaties.

#2 – Hoe Kunnen We Zachtmoedigheid Najagen?

De andere praktische vraag waar ik aan dacht is hoe kunnen we zachtmoedigheid najagen, aangezien ons opgedragen wordt dit te doen. Hoe kan dit er uit zien? En hiermee bedoel ik niet hoe kunnen we zoveel mogelijk situaties opzoeken waarin we zachtmoedig kunnen zijn. Maar ik bedoel hoe kunnen we een actieve houding aannemen in het cultiveren van zachtmoedigheid, want het is niet iets wat vanzelf groeit.

1 – Gebed

Het eerste is simpelweg gebed. En dat klinkt misschien als een te simpel antwoord. Maar gebed kan ons echt helpen om zachtmoedig te worden. Een christelijk monnik uit de vierde eeuw heeft ooit gezegd, *“Gebed is het zaad van zachtmoedigheid en de afwezigheid van boosheid.”*⁷ Gebed transformeert ons hart hoe we over mensen denken. Ik had jaren geleden een wekelijks lang gesprek met een broeder, en hoewel we goed met elkaar konden opschieten waren onze gesprekken niet altijd makkelijk omdat we het vaak met elkaar oneens waren over praktische zaken. Ik kwam dan vaak gefrustreerd thuis, en Heidi vertelde mij dan altijd om te bidden. En ik zei dan altijd dat bidden de situatie niet veranderd. Nee, zei ze dan, maar bidden veranderd wel jouw hart. En ze had gelijk. Gebed brengt ons in de aanwezigheid van God, en dat maakt ons niet alleen nederig en doet onszelf in Zijn heilige licht staan, maar het doet ons ook de zachtmoedigheid van God ervaren, en ik ben ervan overtuigd dat ons doet veranderen in hoe zachtmoedig wij zijn.

2 – Leren te zwichten

Het andere waar ik aan dacht is, en deze is wellicht wat moeilijker, maar is om te leren zwichten. Het is niet dat christenen nooit conflict hebben, maar als christenen zouden we wel anders conflict moeten hebben. Paulus, bijvoorbeeld, was vaak gefrustreerd met de christenen in Korinthe, maar hij smeekt hen *“door de zachtmoedigheid en welwillendheid van Christus”*⁸. We zullen conflict hebben, maar we moeten niet aannemen dat wij altijd gelijk hebben en de ander het fout heeft. Het zou ook niet belangrijk moet zijn wie er gelijk heeft, maar we zouden de rust en de zachtmoedigheid moeten hebben om te luisteren naar de andere en niet bang te zijn om onze mening veranderd te hebben aan het einde van een gesprek. We moeten juist leren te zwichten voor andere standpunten. We moeten altijd voor rede vatbaar zijn. Het leren zwichten en toegeven cultiveert een omgeving van zachtmoedigheid.

CONCLUSIE

Dus, christen, in conclusie, er is een zachtmoedigheid dat een vrucht van de Geest is. Als we in de vrijheid staan die Jezus voor ons aan het kruis verworven heeft, als we wandelen in geloof en ons laten leiden door de Geest, als we in Hem verblijven, dan is Zijn liefde werkzaam in ons en door ons richting onze naaste, en dan geven we God de ruimte om de vrucht van de Geest te doen laten groeien in ons leven, en ben ik er van overtuigd dat we zullen groeien in onze zachtmoedigheid naar anderen.

Als je nog niet gelooft in dan is vandaag de dag om voor Hem te kiezen. Stel het niet langer uit. Morgen kan het te laat zijn. Kies ervoor om vrij te zijn. Kies ervoor om die eerste stap in geloof te zetten. Kies ervoor om levende vrucht te willen dragen voor Hem.

Laten we bidden.

⁷ “Prayer is the seed of gentleness and the absence of anger” (Nilus, 4th century monk)

⁸ 2 Kor. 10:1